

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ
TRADIȚIE ȘI INOVARE ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ,

EDIȚIA a XII-a

BIBLIOTECA – PARTENER ÎN PROCESUL DE INSTRUIRE ȘI CERCETARE

în cadrul Secțiunii: **BIBLIOTECONOMIE ȘI ȘTIINȚELE INFORMĂRII**

6 octombrie 2023

Biblioteca Științifică a USARB în sprijinul științei deschise și cercetării

TOPALO VALENTINA, bibliotecară principală, Centrul Manifestări Culturale,
Centrul de Documentare a ONU, Centrul de Informare a Uniunii Europene

„Open Source”

„Open Access”

„Open Innovation”

„Open Data”

În ultimii ani, comunitatea de cercetare, biblioteci universitare au fost încurajate pentru a face lucrurile „deschise”: liber și ușor accesibile, într-o varietate de moduri pentru un public variat.

Acest impuls de a fi deschis a luat forma dezbaterilor privind licențele software „Open Source”, „Open Access” la rezultatele publicate ale cercetării, „Open Innovation” în cadrul organizațiilor și „Open Data” în contexte de cercetare guvernamentale.

O astfel de încurajare este o articulare a ceea ce este cunoscut în linii mari ca mișcarea „Știință deschisă”.

Această mișcare își propune să facă deschise nu numai publicațiile și datele, ci și materialele și metodele de cercetare, într-un efort de a promova egalitatea, de a extinde participarea și de a crește inovația și productivitatea.

Știința Deschisă a fost promovată la nivel global ca o componentă cheie a societății moderne de către organizații precum The Wellcome Trust, Royal Society, National Institutes of Health, Center for Open Science, Open Knowledge Foundation și multe altele.

Pentru a explora unele dintre aceste întrebări și provocări, ca punct de plecare, este util să ne amintim că o astfel de încurajare de a fi „deschis” nu este nouă și datează de la mijlocul secolului al XX-lea (la Robert Merton, sociolog american, care este considerat părintele fondator al sociologiei moderne).

https://en.wikipedia.org/wiki/Robert_K._Merton

OPEN SCIENCE ȘI-A GENERAT PROPRIUL VOCABULAR DE SPECIALITATE

Comisia Europeană

Știința Deschisă (OCS) este o nouă modalitate de a face știință, „o nouă abordare a procesului științific bazat pe munca în cooperare și noi modalități de diseminare a cunoștințelor, îmbunătățirea accesibilității și reutilizarea rezultatelor cercetării prin utilizarea tehnologiilor digitale și a noilor instrumente de colaborare”. (Comisia Europeană, 2018)

FOSTER

Știința deschisă este conduita științei în așa fel încât alții să poată colabora și contribui, unde datele de cercetare, notele de laborator și alte procese de cercetare sunt disponibile gratuit, cu termeni de licență care permit reutilizarea, redistribuirea și reproducerea cercetării.

(FOSTER: <https://www.fosteropenscience.eu/foster-taxonomy/open-science-definition>)

INIȚIATIVE INTERNAȚIONALE ÎN SPRIJINUL DEMOCRATIZĂRII ACCESULUI DESCHIS GLOBAL ȘI ȘTIINȚEI DESCHISE

<https://www.budapestopenaccessinitiative.org/boai20>

BOAI20

La 20 de ani de la prima declarație internațională privind accesul deschis (Budapest 2002), este emisă o nouă declarație internațională pentru a ghida accesul deschis în acest deceniu. Aceiași 20 de ani ne-au acutizat înțelegerea anumitor probleme sistemice.

Știm astăzi mai multe decât știam înainte despre daunele cauzate de infrastructura proprietară, controlul comercial al accesului la cercetare, controlul comercial al indicatorilor de evaluare a cercetării... Pe măsură ce înțelegerea noastră s-a îmbunătățit, am văzut nevoia de a favoriza infrastructura deschisă, controlul academic sau non-profit al accesului la cercetare și al indicatorilor de evaluare, politici pentru a asigura OA fără restricții, metode de evaluare fără stimulente perverse.

UNESCO

Publicarea cu acces deschis a rezultatelor cercetării a fost extinsă la conceptul de știință deschisă care, așa cum este definit de UNESCO, include permiterea accesului deschis la datele colectate ca parte a cercetării și la software și codul sursă al acestuia, hardware și resurse educaționale relevante. Multe reviste științifice solicită acum ca datele pe care se bazează cercetarea să fie publicate într-un mod accesibil, precum și codul sursă pentru analizele statistice. UNESCO dorește, de asemenea, să luăm în considerare infrastructura deschisă, implicarea deschisă a actorilor societății și dialogul deschis cu alte sisteme de cunoaștere.

ACCESUL DESCHIS – UN ELEMENT IMPORTANT DE OPTIMIZARE A COMUNICĂRII ȘTIINȚIFICE

- **Plan S este „...o inițiativă pentru publicarea cu acces deschis care a fost lansată în septembrie 2018”.**
- **Planul este susținut de cOAlition S, un consorțiu internațional de finanțatori de cercetare.**
- **Planul S prevede ca, începând cu 2021, publicațiile științifice care rezultă din cercetări finanțate din granturi publice să fie publicate în reviste sau platforme compatibile cu acces deschis.**

https://en.wikipedia.org/wiki/Carlos_Moedas

În Conferința „Un nou început pentru Europa: deschiderea către o ERA a inovării” din 2015, Carlos Moedas (2015), comisarul pentru cercetare, știință și inovare la Comisia Europeană, a declarat: „Ne îndreptăm către o lume a inovării deschise și inovația utilizatorului. O lume în care digitalul și fizicul se unesc. O lume în care se creează cunoștințe noi prin colaborări globale care implică mii de oameni din întreaga lume și din toate categoriile sociale”. Carlos Moedas a continuat să identifice inovația deschisă, știința deschisă și deschiderea către lume drept a celor trei priorități strategice pentru cercetarea în UE.

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

Republica Moldova își propune să devină țara pentru deschidere în știință și cercetare din 2002, acoperind o gamă largă de activități la mai multe niveluri și permițând astfel o utilizare mai eficientă a datelor și rezultatelor cercetării pentru un beneficiu mai mare al societății.

Ministerul Educației și Cercetării a înființat Inițiativa pentru Știință și Cercetare 2023, care își propune să promoveze disponibilitatea informațiilor de cercetare deschise și a procedurilor deschise de publicare. Instituția de învățământ superior, joacă un rol important în îndeplinirea acestei viziuni. Implementarea politicilor OSR a politicilor de access deschis și cercetare, care își propune să promoveze disponibilitatea informațiilor de cercetare deschise și a procedurilor deschise de publicare. Instituția de învățământ superior, Biblioteca Universitară joacă un rol important în îndeplinirea acestei viziuni, **al implementării politicilor de știință și cercetare deschisă (OSR)** - un proces de dezvoltare prin cicluri repetate în care creșterea gradului de conștientizare, împărtășirea cunoștințelor și construirea de rețele și dezvoltarea capacităților care este necesară pentru a atinge obiectivele strategice și pentru a crește impactul și calitatea cercetării

<https://mecc.gov.md/ro/content/politici-domeniile-cercetarii-si-inovarii>

Prin dedicarea sa pentru Știința Deschisă/accesul deschis și bibliodiversitate, Biblioteca Științifică a USARB a contribuit la mișcarea și promovarea științei deschise

Încurajarea cercetătorilor din toate subdiviziunile universitare (catedre, laboratoare) să publice în acces deschis.

Consultare și orientare cu privire la opțiunile privind drepturile de autor și OA pentru cercetători: să nu fie temeri față de Accesul Deschis, acesta pledând pentru calitate și succesul în carieră.

Organizarea/Dezvoltarea Repoziitoriului instituțional ORA USARB (5084 de înregistrări) pentru a oferi acces la lucrările științifice și celelalte tipuri de produse ale profesorilor, bibliotecilor – cercetători.

**BIBLIOTECA -
ACTOR CHEIE ȘI
FACILITATOR AI
ȘTIINȚEI DESCHISE**

Asigurarea accesului la servicii și resurse care ajuta la evaluarea calității și a impactului OA, de la bibliometria tradițională la altmetrics emergent.

Facilitarea accesului la cercetare (inclusiv rezultate în contextul Covid-19, Obiectivele specifice pentru Realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) prin proiecte de cercetare și inovare).

Marketing și promovarea de programe OA în comunitatea academică, în revistele Confluente Bibliologice: Revistă de biblioteconomie și științe ale informării, Bibliouniversitas@ABRMmd

Abonarea anuală a revistelor științifice electronice EBSCO Publishing”(contract semnat între ABRM, REM și USARB). Accesul se face în comunitatea academică pe baza de IP.

Politica instituțională USARB privind Accesul Deschis a fost înregistrată în formă de mandat instituțional în Registrul ROARMAP (Registry of Open Access Repositories Mandatory Archiving Policies, Registrul Arhivelor cu Acces Deschis (ROAR, Registry of Open Access Repositories

Susținerea cercetătorilor privind comunicarea academică: publicarea în reviste cu vizibilitate și factor de impact, accesul la asemenea publicații și taxe de participare la conferințele relevante internaționale, criteriile de clasificare a universităților, tipurile de clasamente, ce includ mediul de cercetare propice al universității.

**Produsul științific USARB indexat în 8 platforme internaționale online:
ZENODO, ORCID, CEEOL, IBN, ISSU,
CALAMEO, ACADEMIA.EDU**

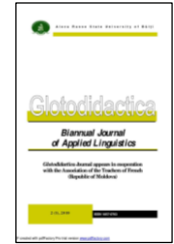

Revista „**Limbaj și context**” - revistă academică, internațională de lingvistică, semiotică și știința literară cu acces deschis, (peer reviewed), fondată, în 2009, **Categoria B**;

Revista este inclusă într-un șir de cataloage electronice ale unor bibliotec de prestigiu din lume;

În anul 2014, revista *Limbaj și Context* este indexată în baza de date **International Scientific Indexing (ISI)**, iar Raportul Internațional de Citare (ICR) stipulează Factorul Internațional de Impact al revistei **1.001** pentru anul 2013.

Website-ul Factorul de Impact Universal (www.unifactor.org) informează comunitatea științifică internațională că Factorul de Impact Universal al Revistelor *Limbaj și Context* la 18.09.2014 este **0,3208**, *Glottodidactica* -**0,1333**.

Ambele reviste fac parte din cele 5 reviste din R. Moldova, incluse în DOAJ - reviste cu acces deschis.

- Journal Impact Factor 2011-2022: 0,61

- Journal Impact Factors 2011-2021:

Years	Published Materials	Citations	Impact Factor
2022	13		
2021	13	1	0,04
2020	16	3	0,18
2019	10	1	0,05
2018	6		
2017	15		
2016	14	15	0,45
2015	16	8	0,19
2014	17	20	0,31
2013	24	17	0,19
2012	40	21	0,3
2011	46	52	0,89
2010	24	23	x
2009	34	28	x

Factor de impact al revistei Limbaj și context

Valorile noului indicator scientometric *JCI - Journal Citation Indicator* introdus în catalogul JCR 2020 (ediția iunie 2021) pentru 142 de reviste românești din Web of Science Core Collection (Science Citation Index Expanded, Social Sciences Citation Index, Arts & Humanities Citation Index, Emerging Sources Citation Index) sunt disponibile

* The Impact Factor is calculated by dividing the number of citations in the JCR year (see [Journal Google Scholar Page](#)) by the

„factorul de impact”, o mărime care reprezintă raportul dintre numărul citărilor revistei respective într-o perioadă de doi ani și numărul total al lucrărilor publicate în revistă în aceeași perioadă.

OA- SUBIECT PENTRU CURSURILE BAZELE CULTURII INFORMAȚIEI

OA a devenit un subiect pentru Cursurile Bazele Culturii Informației și întâlnirile organizate în cadrul Lunarului Licențiatului/Masterandului i , Programul Noul Utilizator

Fiecare eveniment și-a adus aportul la formarea abilităților de prezentare a referințelor bibliografice și citărilor pentru lucrările științifice ale studenților.

Cunoașterea softurilor de gestiune a referințelor bibliografice: EndNote, Mendeley, Instrumente de regăsire a informației pentru studii și cercetări: motoare de căutare (portaluri, directoare, rețele sociale, etc.)

Instrumentele oferite de mișcarea acces deschis comunității academice: site-ul EIFL-OA, blogul Săptămânii OA <http://www.openaccessweek.org/>, blogul <http://eiffoamoldova.wordpress.com>

INSTRUMENTE BIBLIOMETRICE CONTEMPORANE

Google Scholar

165 conturi

ORCID (BASE)

139 conturi

**REPOZITORIUL
INSTITUȚIONAL
ORA USARB**

5081 titluri

ACADEMIA.EDU

52 conturi

2023, iulie, USARB locul IV la nivel național în prestigiosul clasament al citărilor de publicații științifice by Citations in Top Google Scholar profiles Webometrics-Transparent Ranking Top University

<https://www.webometrics.info/en/Europe/Moldova%2C%20Republic%2>

În sistemul AD Scientific Index găsim topul tuturor cercetătorilor din lume. În sistemul dat sunt incluși doar cercetătorii care înregistrează un număr mai mare de 50 de citări la toate lucrările publicate de-a lungul vieții. În sistemul dat au fost înscrși 23 de cadre didactice care activează în Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți

LISTA CERCETĂTORILOR DIN USARB ÎN SISTEMUL AD SCIENTIFIC INDEX

<https://www.adscientificindex.com/?university=Alecu+Russo+Balti+State+University&fbclid=IwAR2UbeIucrLLatFEeDxkdKEudXKeyNIYsUSX0IVv2-jtFvKakz4Ak10fdqQ>

Browser address bar: [adscientificindex.com/?university=Alecu+Russo+Balti+State+University&fbclid=IwAR2UbeIucrLLatFEeDxkdKEudXKeyNIYsUSX0IVv2-jtFvKakz4Ak10fdqQ](https://www.adscientificindex.com/?university=Alecu+Russo+Balti+State+University&fbclid=IwAR2UbeIucrLLatFEeDxkdKEudXKeyNIYsUSX0IVv2-jtFvKakz4Ak10fdqQ)

Search: Anunțuri de Google

Buttons: Nu afișa anunțul | De ce se afișează acest anunț?

15	329	382,781	1,169,977	 Elena Harconița	 Moldova	 Alecu Russo Balti State University	Biblioteca Științifică USARB biblioteconomie și științele informației	4	3	0.750	0	0	0	69	23	0.333
16	330	382,998	1,171,436	 Elena Sirota, Елена Сирота	 Moldova	 Alecu Russo Balti State University	ALECU RUSSO BALTI STATE UNIVERSITY lingvistică textuală lingvo-culturologie современный русский язык	4	3	0.750	0	0	0	66	40	0.606
17	331	383,364	1,174,124	 Luminița Scrieriu, Samson	 Moldova	 Alecu Russo Balti State University	Universitatea de stat "Alecu Russo" din Bălți Psihologie socială Istoria psihologiei Psihologia comunității Psihocorecție	4	3	0.750	1	1	1.000	61	31	0.508
18	335	383,631	1,175,801	 Vitalie Rusu	 Moldova	 Alecu Russo Balti State University	Universitatea de Stat Alecu Russo din Bălți criminalistică drept procesual penal	4	2	0.500	2	0	0.000	58	21	0.362
19	337	384,010	1,178,308	 Corina Negara, Корина Негара	 Moldova	 Alecu Russo Balti State University	ALECU RUSSO BALTI STATE UNIVERSITY e-learning baze de date web design	4	4	1.000	1	0	0.000	54	37	0.685
20	353	388,124	1,204,937	 Vasile Șaragov (Василе Шарогов) Sharagov Vasilii	 Moldova	 Alecu Russo Balti State University	Natural Sciences / Chemical Sciences chemistry	3	3	1.000	1	1	1.000	88	30	0.341

► Din 2011 Biblioteca Universitară a inițiat programe științifice, educative și culturale privind gradul de conștientizare cu privire la ȘD/OA în Universitate din Bălți.

► Programele conțin subiecte precum/ depozitele cu acces liber, statistici de acces deschis, reviste în acces deschis, calea verde, calea de aur, repozitori, diverse instituții academice și specialiști activi în ȘD/OA ajunși la un nivel bun de expertiză și experiență

2023 - COMUNITATEA MAI PRESUS DE COMERCIALIZARE

2011
Află.
Participă.
Promovează.

2012
Setați implicit
Accesul
Deschis

2013
Accesul
Deschis:
Redefinirea
Impactului

2014
Access
deschis. Generație
Deschisă

2015
Deschiși
pentru
colaborare

2016
Deschiși
pentru
acțiune

OPEN ACCESS

2017
Deschis pentru a...

2018
Designing
Equitable
Foundations for
Open
Knowledge

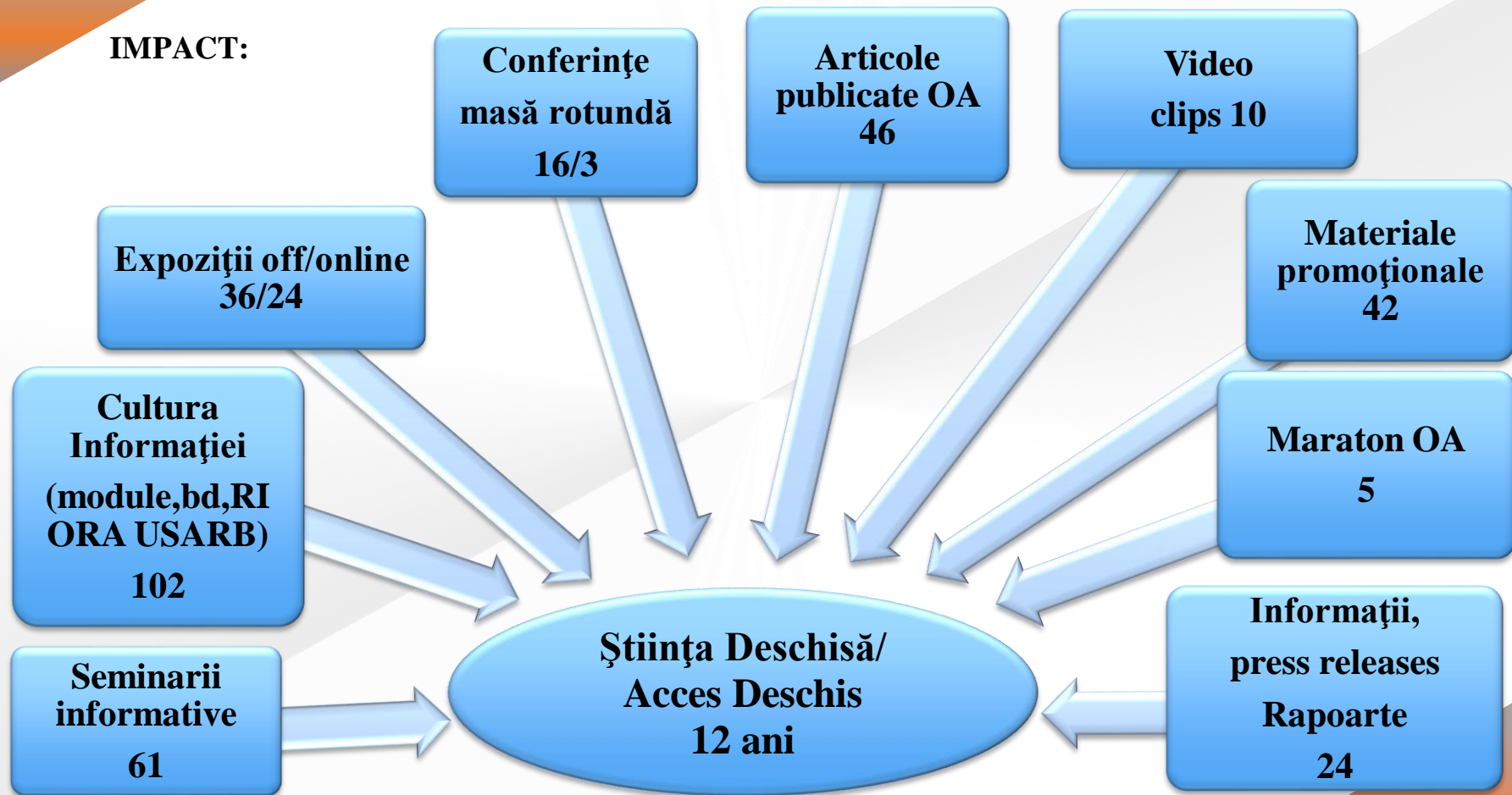
2019
Open for
Whom? Equity
in Open
Knowledge

2020
Open with
Purpose...

2021
Contează modul
în care
deschidem
cunoașterea

2022
Deschiși
pentru justiție
climatică

IMPACT:

CONȚINUTUL PROGRAMELOR

- **Treceri în revistă privind circulația OA în comunitate, pe modele OA (verde, aur) și inițiative, precum schimbarea comunicării științifice și publicarea OA.**
- **Utilizarea și gestionarea platformei Open Access Week.**
- **Accesul la materiale de valoare științifică din comunitate și din țară prin LibUniv Catalog - Catalogul Partajat a 7 biblioteci universitare din RM.**
- **Deschiși pentru colaborare - Maratonul Facultăților.**
- **Maratonul arhivării documentelor în Repozitoriul Instituțional ORA USARB, organizat de BȘ ASEM.**

- **Respectarea dreptului de autor și OA pentru cercetători, plagiat și piraterie.**
- **Informații privind publicarea în reviste științifice, controlate de referenți acreditați, care prezintă o anumită garanție a calității unei lucrări științifice.**
- **„Factorul de impact”, mărime ce reprezintă raportul dintre numărul citărilor revistei respective într-o perioadă de doi ani și numărul total al lucrărilor publicate în revistă în aceeași perioadă.**

Ce este considerată o citare?

- **Softul „Publish or Perish” care calculează impactul cercetărilor și vizibilitatea în Internet prin Google Scholar, mai nou IBN, Academia. edu, Research Gate, Clarivate Analytics...**
- **Utilizarea inteligenței artificiale pentru a identifica jurnale academice în cele 103 baze de date calitative, pentru a ne asigura că utilizatorii noștri pot avea încredere în toate revistele indexate și pot continua să le utilizeze conținuturi standard.**

FORMARE PROFESIONALĂ CONTINUĂ OFERITE DE BIBLIOTECĂ

Modalitate de a afla mai multe despre ȘD/OA și de a dezvolta abilități și competențe generale și specifice sunt orele de formare profesională continuă oferite de Bibliotecă .

Jumătate din evenimente (51 %) au fost pregătite ca o introducere în ȘD/OA, inclusiv sensibilizarea comunității academice și promovarea.

seminarii și ateliere de lucru care propun oportunități de a dobândi cunoștințe și abilități cu privire la ȘD /OA .

(46%) evenimente au fost concepute pentru a învăța noi competențe privind ȘD/OA, noi OA software, tehnici de descoperire și de căutare a resurselor privind ȘD/ OA etc.,date privind citarea autorilor din comunitatea academică bălțeană, producția științifică ca un indicator important al gradului de dezvoltare a universității și țării.

SERVICII PE CARE BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ LE OFERĂ CERCETĂTORILOR

• Serviciul Repozitoriul Instituțional ORA USARB cu acces deschis (Colectarea, gestionarea și diseminarea materialelor digitale create de instituția bălțeană și membrii comunității sale).

Cunoștințe de:

- Politica și cerințele de acces deschis Software Repozitoriu, standarde de metadata, Instrumente de gestionare a datelor

Capacitatea de:

- Gestionarea platformei Dspace, adaptarea diverselor versiuni.
- Lucrul cu cercetătorii la depunerea publicațiilor în ORA USARB.

- Consiliere privind drepturile de autor și acces deschis, servicii și resurse, precum și licențe de acces deschis și de publicare alternativă;

- Aspectele plagiatului: clasificare, prevenire.

- Tipuri de Licență Creative Commons (Atribuție pentru toate operele), Atribuție Necomercială - Distribuie în condiții identice (pot să distribuim, nu comercializăm, identice conform Licenței), Atribuție-necomercială fără opere derivate (distribuim, copiem, nu comercializăm, nu traducem).

Evaluarea resurselor științifice

Cunoștințe de:

- ▶ **criteriile de evaluare pentru reviste și alte resurse**
- ▶ **Obținerea scorului citărilor autorilor cu ajutorul softului Publish or Perish,**
- ▶ **Teoria și practica bibliometriei și altmetric**

Journal Citation Reports care ofera instrumente cantitative pentru ordonarea, evaluarea, sistematizarea și compararea revistelor. Factorul de impact este unul dintre acestea, fiind o măsură a frecvenței cu care un articol într-un jurnal a fost citat într-un anumit an sau perioadă. Factorul anual de impact JCR este un raport între referințe bibliografice și articole recente publicate citabile. Astfel, factorul de impact al unui jurnal este calculat prin împărțirea numărului de referințe bibliografice din anul curent la elementele sursă publicate în acea revistă pe parcursul celor doi ani anteriori.

Servicii de editare

Cunoștințe de:

- ▶ platforme de publicare
- ▶ fluxuri de lucru de editare și modele operaționale

Standarde:

- ▶ Identificator Digital al unui Obiect de conținut în mediu digital (DOI),
- ▶ Standard Internațional numere de serie (ISBN), numere internaționale standard de carte (ISBN), URL-ul persistente și opțiuni de citare, cum ar fi openURL

Standarde de metadata

- ▶ Utilizarea identificatorului digital de obiect (DOI) în comunicarea științifică modernă (Digital Object Identifier (DOI) (*Identifică locația permanentă a unui obiect pe Internet, numele obiectului și metadatale care descriu obiectul*))
- ▶ aderarea la ORCID/promovare activă (*ORCID oferă un identificator digital persistent (un ORCID iD) pe care îl dețineți și îl controlați și care vă distinge de orice alt cercetător*).

SPRIJINIREA INIȚIATIVELOR DIAMOND OPEN ACCESS SAU VIITORUL ȘTIINȚEI DESCHISE

Concluziile Consiliului Europei reprezintă un pas important în recunoașterea relevanței științei deschise, reforma evaluării cercetării, care sunt două elemente esențiale ale schimbării culturale.

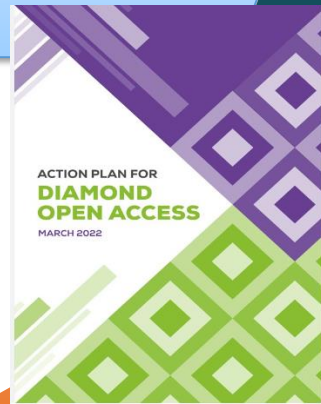
Science Europe consideră că ar trebui să se acorde o atenție mai mare necesității autorilor și organizațiilor de cercetare de a păstra drepturile de proprietate intelectuală relevante, precum și de a sprijini trecerea către **accesul deschis de diamant**.

Planul de acțiune pentru Diamond Open Access subliniază un set de priorități pentru dezvoltarea unei comunicări academice sustenabile, condusă de comunitate, condusă de comunități academice.

<https://academic-accelerator.com/encyclopedia/diamond-open-access>

Scopul său este de a crea o federație globală de reviste și platforme **Diamond Open Access (Diamond OA)** în jurul unor principii comune, linii directoare și standarde de calitate.

Acesta propune o definiție a Diamond OA ca model de publicație academică în care revistele și platformele nu percep taxe nici autorilor, nici cititorilor.

MULȚUMESC !

valeandrew@mail.com

